

DREPTURI EGALE, ȘANSE EGALE PENTRU TOȚI COPIII...

Profesor Mihaela TURCU
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

„Educația este cea mai puternică armă pe care o puteți folosi pentru a schimba lumea.” (Nelson Mandela)

Educație pentru cetățenie democratică, educație pentru drepturile omului, educație pentru drepturile copilului etc. sunt concepte extrem de familiare astăzi în mediul școlar și sunt întâlnite frecvent, dincolo de disciplinele socio-umane, la orele de consiliere și orientare și chiar la celelalte discipline. De ce? Simplu! Pentru că scopul acestei noi dimensiuni a educației este acela de a forma capacități, atitudini și comportamente necesare fiecărui individ în vederea integrării active în societate, de a-i ajuta pe elevi încă de mici să devină conștienți asupra drepturilor și responsabilităților pe care le au ei înșiși. Albert Einstein spunea că lumea este un loc periculos, nu din cauza celor care fac rău, ci în cauza celor care privesc și nu fac nimic. Prin urmare, școala are datoria de a forma viitorii adulți în spiritul responsabilizării față de semenii și față de întregul univers, întrucât educația pentru cetățenie democratică include, printre altele, eliminarea xenofobiei, a rasismului, a discriminării și intoleranței, acceptarea diversității, încurajarea colaborării, a parteneriatelor. Altfel spus, educația pentru drepturile copilului/omului și educația pentru democrație sunt o formă de educație pentru viitor, pentru valori.

Proiectul *Cetățenia digitală. Drepturile și obligațiile în mediul online*, derulat în cadrul programului european Ora de Net, coordonat la nivel național de Organizația Salvați Copiii, membră a rețelelelor internaționale INSAFE și INHOPE - cele mai mari coaliții care promovează un Internet mai sigur la nivel mondial, reprezintă, din punctul nostru de vedere, un exemplu de bună practică în ceea ce privește educația pentru drepturile copilului. La nivel național, proiectul beneficiază de sprijinul Ministerului Educației Naționale și al altor parteneri, instituții publice și companii: Ministerul pentru Societatea Informațională, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, Autoritatea pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Inspectoratul

General al Poliției Române și parteneri privați din domeniul noilor tehnologii. Derulat în regim de voluntariat, acesta a implicat organizarea și facilitarea unei activități cu rol de consultare a copiilor pe baza resurselor puse la dispoziție de echipa Ora de Net (*Drepturile copilului-clasa a XI-a*) și a unei dezbateri privind fenomenul de Cyberbullying (*Și glumele dor! Stop Cyberbullying!-clasa a V-a*), ambele activități derulate în Centrul de Documentare și Informare al școlii. Aplicațiile practice, în care au fost implicați 32 de elevi, au avut rolul de a extrage cunoștințele elevilor privind drepturile copilului, modul în care sunt acestea respectate în mediul online și percepția lor față de tratarea temei privind siguranța online de către adulții din viața lor (profesori, părinți, autorități, mass media, companii etc.), iar masa rotundă, la care au participat și 3 părinți, i-a antrenat pe toți cei 30 de elevi de clasa a V-a într-o dezbatere pe tema Cyberbullying-ului (Ce este Bullying-ul și Cyberbullying-ul? Ce sentimente pot provoca aceste fenomene? Cum le putem evita?), pornind de la experiențele personale și de la filmulețele suport de pe site-ul <https://oradenet.salvaticopiii.ro/>. Apoi, elevii au identificat modalitățile concrete prin care pot evita acest fenomen extrem de periculos și au spus STOP Cyberbullying-ului într-o manieră originală: un copac al palmelor. Concluzia generală a fost că, minori fiind, trebuie să discute cu un adult ori de câte ori se simt în pericol/amenințați și că trebuie întotdeauna să aibă extrem de mare grijă ce informații personale/imagini cu propria persoană postează în mediul virtual, chiar și pe grupul clasei de pe rețelele de socializare sau ce comentarii adaugă la postările altora. De mare folos au fost resursele oferite gratuit de organizația Salvați Copiii (Ghidul facilitatorului de net, Ghidul utilizării în siguranță a internetului).

În ultimii ani am derulat și alte proiecte (*Vocea mea se aude, Fii nelimitat!*), ca parte dintr-un proces de schimbare ce a avut în vedere asigurarea respectării dreptului la educație pentru toți copiii (art. 28 din Convenția Drepturilor Copilului) și egalizarea șanselor de succes ale acestora. Activitățile au avut menirea de a promova în comunitate, și nu numai, eliminarea tuturor formelor de discriminare a persoanelor cu dizabilități, astfel încât toți să se bucure de drepturile lor, de libertățile fundamentale și de calitatea de cetățean. *Campania Globală pentru Educație-Săptămâna Globală de Acțiune* (susținută și promovată de Organizația Salvați Copiii în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență

Educațională, World Vision România, Roma Education Fund România, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii „Romani Criss”, Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională „Step by Step”, Federația Națională a Asociațiilor de Părinți, Centrul Educația 2000+, Asociația OvidiuRom și Federația Sindicatelor Libere din Învățământ) a fost un alt proiect de succes desfășurat în școala noastră în ultimii ani în vederea facilitării accesului la educație și creării de șanse egale pentru toți copiii. Obiectivele au fost conștientizarea obstacolelor pe care le întâmpină persoanele cu CES în educație și a riscurilor la care acestea sunt supuse în cazul neșcolarizării, dezvoltarea capacității de înțelegere a noțiunilor de dizabilitate și cerințe educative speciale și dezvoltarea comportamentelor responsabile față de propria educație prin implicarea activă în actul didactic. Abordarea complexă a dizabilității a dus la o mai bună înțelegere a problemelor pe care procesul educativ le are de rezolvat, iar integrarea activităților educative într-un program mondial, cu vizibilitate globală, a dezvoltat empatia elevilor noștri și sentimentul de apartenență la grupul lărgit al beneficiarilor de educație din lume. Elevii cu dizabilități din alte unități școlare sau cei aflați în dificultate socio-economică au beneficiat de exemple de urmat în cadrul întâlnirii cu elevii școlii noastre sub sloganul „Suntem egali!”, iar cei cu CES integrați în școala noastră s-au înscris la concursul național de creație literară și plastică *Copilăria mea e minunată!*, obținând numeroase premii. Participând la această campanie elevii au înțeles că persoanele cu dizabilități neșcolarizate au șanse mai mici de a-și găsi un loc de muncă cu normă întreagă, sunt expuse unui risc mai mare de a fi șomeri, iar probabilitatea de a nu fi activi din punct de vedere economic este semnificativ mai mare.

Fiecare copil are nevoie de un profesor. Profesori bine pregătiți pentru toți copiii a fost sloganul sub care s-a desfășurat o lecție deschisă la gimnaziu cu tema „Profesorul meu ideal” pentru a marca aceeași Săptămână Globală de Acțiune. Dezbateră cu elevii din ciclurile gimnazial și liceal despre nevoia globală de cadre didactice, despre așteptările pe care le au elevii, părinții și profesorii în privința educației a prilejuit întâlnirea cu absolvenți ai școlii și cu părinți ai elevilor, cadre didactice universitare. În work-shop-ul care a urmat au fost create postere cu mesaje despre nevoia de profesori, nevoia de școlarizare, calitățile unui bun profesor etc. Având posibilitatea de a-și spune părerea despre calitățile profesorilor și a activităților

didactice, elevii devin agenți activi ai propriei dezvoltări, iar integrarea activităților educative într-un program mondial, cu vizibilitate globală, dezvoltă empatia elevilor noștri și sentimentul de apartenență la grupul largit al beneficiarilor de educație din lume.

Așadar, pornind de la pachetul amplu de informații și resurse educaționale oferite de organizația „Salvați copiii” am putut realiza mai multe activități constând în ore de dezbateri privind dreptul la educație, problemele cu care se confruntă copiii privați de educație din cauza sărăciei, războaielor etc. Coroborate cu alte activități precum *World’s largest lesson*, *Elevii–cetățeni europeni implicați*, *Împreună pentru umanitate!* *Toți copiii sunt egali*, *Săptămâna inițiativei globale pentru tineri –De la elev silitor la lider iscusit*, am ajuns la concluzia că acestea au contribuit în mod cert la cunoașterea valorilor democratice europene, dezvoltarea competențelor și atitudinilor necesare pentru exercitarea cetățeniei într-o societate democratică, dezvoltarea capacității elevilor de a argumenta, de a gândi critic și de a manifesta fair-play în cadrul unei dezbateri. Și am mai învățat ceva: toți copiii merită șanse egale la educație pentru că toți au drepturi egale în acest sens!